

AJÁNLÁS

a Magyar Honvédség 47. Pápa Harcászati Repülőezred települési értéktárba történő felvételéhez

Magyarországon Pápa város említésekor sokan a pápai huszárokra, pápai ejtőernyősökre és a pápai vadászipulókra asszociálnak. Ez utóbbi katonai szervezet 40 éves szolgálata során a maga tevékenységével hozzájárult ahhoz, hogy a második világhághást követően immáron 75 éve békében élünk.

Az alakulat 1961-ben települt át Sármellékről és áldatlan állapotokban kezdte munkáját. A repülőtér infrastruktúráját, körleteit szívós munkával tudták megfelelő állapotba hozni, családjaik elhelyezkedéséhez a várostól nagyon sok segítséget kaptak.

Az első évben, az akkori hadászati elveknek megfelelően, első lépcsős alakulatként a magyar légierőnél elsőként kapták meg a 2200 km/órával repülő MiG-21 vadászgépet, amelynek különböző változataival 40 éven keresztül biztosították az ország léghereinek védelmét. Elsőként repültek ezzel a szigorú géppel éjszaka, gyakorolták nappal és éjszaka a Kenyeri melletti füves repülőtéren történő üzemeltetést, rakéta éleslövészeteket hajtottak végre sivatag és tenger felett. A polgári repülés biztonságát garantáló Chicagói Egyezmény alapján szabálysértő nyugatnémet polgári gépet kísérték a Ferihegyi repülőtérre, eltévedt osztrák gépet szállítottak le Pápan, amelynek személyzetét 1989-ben a város színház bálját szervezőkkel együtt meghívták a neves rendezvényre.

A magyar katonai repülés történetében először ennél az ezrednél rendszeresítették a változtatható szárny nyilazású MiG-23 vadászgépet, amely komoly kihívást jelentett az ezred személyi állományának.

Külföldi gyakorlatokon, repülónapokon öregbítették Pápa város hírnevét, angol, amerikai, német, osztrák, svéd kollégák ismerkedtek a várossal, annak történelmével, hagyományaival.

Az alakulat részt vett a város gázprogramjának beindításában, segítséget nyújtottak a hóviharak során, a honvédségi óvoda nyitva állt a város kicsinyei előtt. Mindenki által igénybe vehető orvosi rendelővel járultak hozzá a város ellátásához. A nyolcvanas években kinyitották a laktanya kapuját, a Jókai Kör meghívására önálló műsoros esten mutatták be a katonák és családtagjaik tudását. Író-olvasó találkozókön mélyítették a város lakossága és a katonák kapcsolatát.

A fentiek alapján a 47. Ezrednek méltó helye van a pápai értékek között.

A 47. Ezred Pápai Települési Értéktárba történő felvételét támogatom.

Balatonfüred. 2020. július 24

Kositzy Attila
nyugállományú repülő altábornagy

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a Magyar Honvédség 47. Pápa Harcászati Repülőezred
települési értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

.... (aláírás)

Pápa, 2020. 07. 23.

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: **Horváth Ferenc**
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Horváth Ferenc
Levelezési cím: 8500 Pápa Huszár ltp. 18. ép. I/1
Telefonszám: 06/70/340-9972
E-mail cím: frankhusar@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Magyar Honvédség 47. Pápa Harcászati Repülőezred
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
o agrár- és élelmiszergazdaság   o egészség és életmód   o épített környezet
o ipari és műszaki megoldások   **x kulturális örökség**   o sport
o természeti környezet   o turizmus és vendéglátás
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Pápa**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
x települési   o tájegységi   o megyei   o külföldi magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Az ezred jogelődje a 24. Vadászaprepülő Ezred, a Honvéd Vezérkar Szervezési Osztály 02500/50. számú Intézkedése alapján 1950. november 01-jén alakult meg a Magyar Néphadsereg 25. Vadászaprepülő Hadosztály Parancsnokság alárendeltjeként Szentkirályszabadján. Az üzemeltetett repülőgép típusa Jak-9 (Vércse) vadászaprepülőgép volt. Postafiók száma: 4715. A megalakulást elrendelő parancs értelmében a megalakulást követően átképzés céljából Kecskemét repülőterre települt át. Itt 1951 végétől megkezdtek a típusátképzést a MiG-15 vadászaprepülőgépekre.

1952. október végén az ezred gyakorlaton vett részt a Honvédelmi Miniszteri szemle záróvizsgájaként, majd a 25. Vadászaprepülő Hadosztály Parancsnoksággal együtt új helyörségbe, Taszár repülőterre települt.

1953. szeptember 17-től a Magyar Néphadsereg Kiképzési Főnökség parancsa alapján a 24. Vadászaprepülő Ezred új helyörségbe, Sármellék repülőterre települt át.

1957. április 17-én megalakult Kecskeméten a Repülő Kiképző Központ. Az új szervezeti formában a 24. Vadászaprepülő Ezred állománya a 0025/1957. számú Magyar Néphadsereg Kiképzési Főnökségi intézkedés alapján a Repülő Kiképző Központ. 3. századát képezte. Ekkor már MiG-15 BISZ vadászaprepülőgépeken repültek.

1958. október 10-én kelt 0425 és 0632 számú Honvédelmi Miniszteri parancsok értelmében a Repülő Kiképző Központ. 3. százada Sármelléken ezredé szerveződött, amely a 47. Vadászaprepülő Ezred hadrendi elnevezést kapta. Postafiók, illetve MN száma: 5081 lett.

Az ezred szervezete a Repülő Kiképző Központ megszűnésével, 1960. szeptemberétől az Országos Légvédelmi Parancsnokság közvetlen alárendeltjeként, a 47. Önálló Vadászaprepülő Ezred megnevezéssel tevékenykedett továbbra is Sármelléken.

Véglegesen Pápara az I. Honi Légvédelmi Hadosztály veszprémi megalakulása és annak alárendeltségébe helyezése után, 47. Honi Vadászpilóta Ezred elnevezéssel került 1961 szeptember 21-én. Ugyanebben az évben, régi repülőgépeinek leadását követően, a MiG-21 F-13-as vadászpilóttal szerelik fel az ezredet. Az ezred alaprendeltetése és feladata, hogy az I. Honi Légvédelmi Hadosztály első lépcsőjében együttműködve a 31. Honi Vadászpilóta ezred, a 2. Honi Légvédelmi Rakéta Ezred erőivel és eszközeivel a távoli megközelítési útvonalakon megsemmisítse az Északnyugati irányból támadó légi célokat, ezáltal oltalmazva a hadosztály oltalmazási körzetében elhelyezkedő objektumokat.

1964-ben az ezred első századát átképzik a Szovjetunióban MiG-21 PF vagy más néven 76-os típusra. Ezen a gépen jelenik meg először a folyamatosan vezérelhető orrkúp, ennek következtében, már minden üzemmódon és magasságon biztonságosabbá vált a hajtómű működése. Az orrkúpban lokátor kerül elhelyezésre.

1971-ben ismételtelen változás állt be a harci technikában, mert augusztus ill. október hónapban összesen 14 db MiG-21 MF az az 96-os típusú repülőgépet kapott az ezred. A MiG-21 MF módosított, nagyobb tolóerőt biztosító hajtóművel készült, amely javította a repülőgép kis és közepes magasságon történő manőverezési tulajdonságait és nagyobb stabilitási tartalékot biztosított.

1975 júliusától A MiG-21-es típuscsalád fejlesztésének második ütemében ezrednél megjelent a MiG-21 BISZ (75A, 75AP) típusú repülőgép.

1978. április 15-én Farkas Bertalan főhadnagyot, és Magyarai Béla főhadnagyot űrhajós kiképzésre a Szovjetunióba vezényelték. A sikeres csillagvárosi felkészülés után Farkas Bertalan százados 1980. május 26-án a Szaljut-36 űrhajó fedélzetén kijutott a világűrbe.

Az ezred minőségi fejlesztésének mindmáig utolsó alapvető szakasza 1979. tavaszán kezdődött el. Az előjárói intézkedésnek megfelelően az első repülő-műszaki üzembentartó század 1979. márciusában átadta a kecskeméti ezrednek meglévő 11 db MiG-21MF típusú repülőgépét és felkészült a Szovjetunióban tartandó MiG-23MF típusátképzésre. Ennek végrehajtására 1979. március 28 és 1979. június 15 között került sor. A felkészülés eredményeként 1979. augusztusában a repülőcsapatok és az ezred történetében először üzemeltetésre átvett az ezred MiG-23 MF harci és MiG-23 UB gyakorló, változtatható szárnynyilazású repülőgépeket és ezzel kezdetét vette a harmadik generációs repülőgépeken történő repülő harc kiképzés. Befejeződött a második és harmadik vadászpilóta századoknál a MiG-21 BISZ legkorszerűbb modifikációjának rendszerbe állítása is.

Az 1984-es évben megkezdődött a repülőtér betonjának teljes felújítása. Az ezred szárazföldi és légi manőverekkel áttelepült Mezőkövesd és Szentkirályszabadja repülőterekre. Az irányítás továbbra is Páparól történt. A teljes rekonstrukció befejezésével 1985. július 20 után az ezred mindhárom századával, Pápan folytatta a repülő harc kiképzést.

1989-ben az alakulatnál megkezdődött a „GERECSE” program végrehajtása. Ennek értelmében a személyi állomány létszáma csökkent. Megszűnt egy honi vadászpilóta század és egy repülő műszaki üzembentartó század. A program végrehajtása után az alakulat ezred szervezetből osztály szervezetté alakult. 1990. április 01.-el az egység megnevezése: „Stromfeld Aurél Honi Vadászpilóta Osztály” lett.

1991. augusztus 1-től a megnevezés: „Magyar Honvédség 47. Stromfeld Aurél Harcászati Vadászpilóta Ezred”-re változott, és szeptember 28-án a Magyar Honvédség 47. Stromfeld Aurél Harcászati Vadászpilóta Ezrednek a Magyar Köztársaság Honvédelmi Minisztere, Für Lajos új csapatászlót adományozott.

1992. március 15-től az ezred megnevezése: „47. Pápa Harcászati Repülőezred”-re változott. A név felvételével egy időben, lehetőség adódott, hogy a repülő századok nevet válasszanak, és hogy az ezred és a századok címert készítsenek, azt felfesthessék a

repülőgépekre. A jelvények hímzett változatát pedig a hadi ruházaton viselhessék. Az ezred hivatalos címerében megjelent mindkét, repülőszázad választott címer motívuma.

1998-ban a javításközi üzemidők lejártá és egyéb takarékosági okokra hivatkozva az ezred hadrendjéből a MiG-23MF és UB típusú repülőgépek kivonásra kerültek.

Az alakulat 2000-ben készülődött fennállásának 50. évfordulójára, amikor a haderő-átalakítás következtében értesült, hogy 2001. június 30-ai hatállyal felszámolásra kerül. Ettől kezdve a katonai szervezet folyamatosan leadta eszközeit, gépjárműveit, híradó navigációs készleteit a központi raktárakba, vagy hiánypótlásra más katonai szervezeteknek. Az utolsó hivatalos repülésre az ünnepi állománygyűlés után került sor, 2000. augusztus 24-én.

A búcsúrepülést, 16 db MiG-21 BISZ és UM repülőgép hajtotta végre.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A 47. Pápa Harcászati Repülőezred, ha különböző hadrendi elnevezésekkel, is mint önálló katonai szervezet 1961 szeptemberétől 2001 június végéig 40 éven keresztül Pápa városában állomásozott.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Honvédelmi Minisztérium
Hadtörténeti Intézet és Múzeum
Hadtörténelmi Levéltár,
Magyar Néphadsereg
Különgyűjtemény Jegyzéke.

A honi légvédelmünk története II/e:

-1 A honi légvédelmi csapatok története 1945-1980 (1. Honi légvédelmi hadtest)

-1/a A honi vadászpilóta csapatok története (Simon László)

-2 Honi légvédelmi csapatok szervezeti fejlesztésének története 1957-1970 (Papp Miklós)

-2/a Honi légvédelmi csapatok szervezeti fejlesztésének története 1971-1980 (Papp Miklós)

-4 Az MN repülő csapatainak története I. rész, Az MN repülő csapatainak története II. rész.

-4/c A 47. honi vadászpilóta ezred története (Gergely Gyula)

-4/d Melléklet a 47. honi vadászpilóta ezredhez (Macsotai Gyula)

Pécsi Tudományegyetem
Felnőttképzési és Emberi
Erőforrás Fejlesztési Kar
Humánszervező Szak:

A pápai repülőtér története, szakdolgozat
(Imre József)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: nincs

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja:

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánlólevelek:

Kositzky Attila nyugállományú repülő altábornagy a 47. Honi Vadászrepülő Ezred egykori parancsnoka, a Magyar Honvédség Légierő Vezérkarának egykori vezérkar főnöke támogató levele mellékelve

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat:

A felhasznált fotók saját készítésűek, azok nyilvános felhasználásához hozzájárulok.

..... (aláírás)